

Op woensdag 10 april j.l. vond in de Zuiderkerk te Leiden een opmerkelijk experiment plaats. Voor de Leidse Middelbare Schooljeugd trad een forum op, bestaande uit - in alfabetische volgorde - Drs. Aarden (KVP), Drs. Boers (CHU), Prof. Diepenhorst (AR), Dr. Drees (PvdA), H. J. Lankhorst (PSP) en Prof. Witteveen (VVD). De leiding berustte bij de initiatiefnemer Mr. A. van Gennip, leraar aan het St. Bonaventuralyceum. Na een voorbereiding in enkele lessen, waarbij door de partijsecretariaten beschikbaar gestelde folders waren gebruikt, hadden de leerlingen zelf de vragen voor het forum opgesteld. De leden van het forum moesten - onvoorbereid - spreken over de verhouding tussen Godsdienst en politiek, de evenredige vertegenwoordiging, commerciële televisie en tal van andere kwesties. Het experiment was een onverdeeld succes.

* * *

LEZENSWAARD, MAAR BEDROEVEND

In het Hollands Maandblad van mei 1963 schreef (Prof. Dr.) F. W. N. Hugenholtz een bijdrage: „1600, Slag bij Nieuwpoort”. De Utrechtse mediaevist speelt daarin met de gedachte onder volwassenen een opiniepeiling te houden ten einde te achterhalen wat ervan het geschiedenisonderwijs van vroeger is blijven hangen. Zou het veel meer zijn, zo vraagt hij zich af, dan de namen van wat - vooral Hollandse! - graven, plus nog wat andere, niet altijd even gewichtige namen en feiten? Het oude vertelvak, aldus Hugenholtz, is nu wel sterk veranderd. Men werkt met een moderner didaktiek en heeft meer aandacht voor de wording van de eigen tijd. Liever dan het geheugen van de leerling te belasten met een grote hoeveelheid anecdoten en feiten, wil hij inzicht in enkele historische processen doen bijbrengen.

Op dit betoog leverde nog in hetzelfde nummer (Prof. Dr.) K. van het Reve een wel zeer speelse repliek: „1963, Inzicht in Processen”. Het grapjasserig verhaaltje beoogt aannemelijk te maken dat uit het smeugvertellen van anecdoten toch ook nog wel wat inzicht in historische processen voortvloeiën kon.....

Na dupliek van Hugenholtz, nog steeds in het meinumner, trad in de volgende aflevering een derde debater, W. H. Roobol, naar voren. Diens bijdrage, die reeds met de titel: „Een volk dat leeft vergeet zijn verleden” getuigenis aflegt van het snel dalende peil in dit debat, vermeld ik hier volledigheidshalve. Veel goeds kan men er namelijk niet over zeggen, en dat niet vanwege het onverholen skepticisme dat er uit spreekt, maar vooral om de slimmerige manier waarmee Hugenholtz allerlei bedenkelijke bedoelsels in de schoenen worden geschoven.

Er staat in deze H. M. -bladzijden veel dat voor iedere geschiedenisleraar het

lezen en overwegen waard is. Maar als debat is het een mislukt geval. Hugenholtz' doel, de leerlingen meer inzicht bijbrengen in historische processen, is namelijk niet zo maar een nieuwigheid of een slim plannetje, waarvan de verwezenlijking door een veranderde didactiek mogelijk is geworden. Het is ook, en dat hadden de debaters allerm minst d66r, onvermijdelijke noodzaak door de ontwikkeling van de wetenschap, die ook haar aandacht minder op gebeurtenissen, en meer op historische processen richt.

Overigens zal Hugenholtz het ons wel niet euvel duiden, als wij zo nu en dan toch nog eens gewoon een anecdote vertellen. Je kunt dat namelijk in een les zo slecht missen!

D. J. Ro.

STUDIE GESCHIEDENIS IN UTRECHT WORDT KORTER

De historische studie aan de R.U. aldaar wordt weldra anders georganiseerd, aldus een artikel in de N.R.C. van 13 april 1963, gebaseerd op een vraaggesprek met Prof. Hugenholtz. Doel: efficiëntere opleiding door meer studiebegeleiding en kleinere werkcolleges. Dat de studievrijheid daardoor aangestast zou worden, wordt ontkend: de studenten zelf vragen om deze leiding. In hetzelfde blad verscheen op 25 april een ingezonden stuk van Prof. jhr. Van Winter: ook in Groningen is men aan het veranderen, zij het met andere proefnemingen. Commentaar: Een tikkeltje heimwee naar de vrijheden van vroeger mag ons niet weerhouden van de erkenning dat er wel eens „over onze hoofden heen” college gegeven werd. Efficiëntere organisatie, in de hele literaire faculteit misschien wel, is even onvermijdelijk als noodzakelijk. Het ligt in de bedoeling der redactie om op deze kwestie nader terug te komen.

* * *

Op vrijdag 12 juli j.l. promoveerde te Nijmegen Drs. A. G. Pikkemaat op het proefschrift: Bataafse vrijheid in Nijmegen 1794 - 1795. Onder de aan de dissertatie toegevoegde stellingen vallen op:

„De leerboeken, waaruit op de scholen voor het vmo de geschiedenis wordt onderwezen, schieten voor een groot deel tekort, doordat zij de leerlingen te weinig weten te boeien”;

„Het aandeel van historici in het Nederlandse politieke leven is betreurenswaardig klein”.

G.

* * *